

Молодий вчений

журнал

Визначення
своєї державної
політики
в економічній, соціальній
сфері
в культурній
сфері, зокрема
в освітній
сфері
в науковій
сфері
в інформаційній
сфері
в екологічній
сфері
в енергетичній
сфері
в транспортній
сфері
в туристичній
сфері
в сфері міжнародних
відносин

Видання 2011 року

41

2011
2011

ISSN (Print): 2304–5809
ISSN (Online): 2313–2167

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 4.1 (104.1) квітень 2022 р.

Редакційна колегія журналу

Сільськогосподарські науки

Базалій В.В. – д-р с.-г. наук
Балашова Г.С. – д-р с.-г. наук
Бондар О.Б. – канд. с.-г. наук
Клименко М.О. – д-р с.-г. наук
Коковіхін С.В. – д-р с.-г. наук
Лавриненко Ю.О. – д-р с.-г. наук
Писаренко П.В. – д-р с.-г. наук

Історичні науки

Змерзлий Б.В. – д-р іст. наук

Юридичні науки

Бернацька Н.І. – д-р. юрид. наук
Стратонов В.М. – д-р юрид. наук

Політичні науки

Наумкіна С.М. – д-р політ. наук
Яковлев Д.В. – д-р політ. наук

Педагогічні науки

Козяр М.М. – д-р пед. наук
Рідей Н.М. – д-р пед. наук
Федяева В.А. – д-р пед. наук
Шерман М.І. – д-р пед. наук
Шипота Г.Є. – канд. пед. наук

Психологічні науки

Шаванов С.В. – канд. псих. наук

Філологічні науки

Шепель Ю.О. – д-р філол. наук

Філософські науки

Лебедева Н.А. – д-р філос.
в галузі культурології

Технічні науки

Гриценко Д.С. – канд. техн. наук
Горобей М.С. – канд. техн. наук
Дідур В.А. – д-р техн. наук
Шайко-Шайковський О.Г. – д-р техн. наук

Економічні науки

Іртищева І.О. – д-р екон. наук
Козловський С.В. – д-р екон. наук
Шапошников К.С. – д-р екон. наук

Медичні науки

Нетюхайло Л.Г. – д-р мед. наук
Пекліна Г.П. – д-р мед. наук

Ветеринарні науки

Морозенко Д.В. – д-р вет. наук

Мистецтвознавство

Романенкова Ю.В. – д-р мистецт.

Соціологічні науки

Шапошникова І.В. – д-р соц. наук

Хімічні науки

Козьма А.А. – канд. хім. наук

Військові науки

Можаровський В.М. – д-р військ. наук

Міжнародна наукова рада

Adam Wrobel – Doktor, Associate Professor (Poland)
Arkadiusz Adamczyk – Professor, Dr hab. in Humanities (Poland)
Giorgi Kvinikadze – PhD in Geography, Associate Professor (Georgia)
Inessa Sytnik – Professor, dr hab. in Economics (Poland)
Janusz Wielki – Professor, dr hab. in Economics, Engineer (Poland)
Javad Khamisabadi – Professor, PhD in Industrial management (Iran)
Michal Sojka – Doctor in Engineer (Poland)
Stanislaw Kunikowski – Associate Professor, Dr hab. (Poland)
Wioletta Wojciechowska – Doctor of Medical Sciences (Poland)

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
НБУ ім. В.І. Вернадського, Google Scholar, CrossRef, Index Copernicus.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого ЗМІ серія КВ № 18987-7777Р,
видане Державною реєстраційною службою України 05.06.2012 року.

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 4.1 (104.1) квітень 2022 р.

Щомісячне видання

Коректор: В. Бабич
Дизайн: А. Юдашкіна
Комп'ютерна верстка: В. Удовиченко

Контактна інформація редакції
журналу «Молодий вчений»:
Україна, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а
Телефони: +38 (095) 778 74 79, +38 (067) 695 64 10
E-mail: info@molodyvcheny.in.ua
Сайт: www.molodyvcheny.in.ua

Підписано до друку 30.04.2022 р.
Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 10,70. Тираж 100 прим.
Зам. 0422-110.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»
Україна, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а
Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.

ЗМІСТ

Андріяшик О.Р., Стопник Н.М.

Передісторія виникнення жанру роману.....1

Белінська Ю.О.Літературно-критична рецепція прози
Володимира Яворівського.....5**Войцехівська Н.К., Кушнір А.С.**Тактика перебивання
в діалогічному дискурсі.....9**Головська І.В., Михальчук О.М.**Виховання кроскультурних цінностей
у системі професійної підготовки
вчителя іноземної мови.....14**Київник В.В.**Діагностика стану сформованості
соціокультурних компетентностей
майбутніх учителів іноземної мови.....18**Клочко Т.В., Росса О.В.**Особливості мовного вираження
телевізійної реклами.....23**Лебедь Ю.Б.**Образ жінки в творі
«Одинадцять хвилин» П. Коельо.....27**Лесик Г.В.**Використання мікротекстів
на початковому етапі навчання іноземців.....31**Литвинюк А.Б.**Способи популяризації наукового дискурсу
в масових медіаджерелах.....35**Марценюк О.Г., Ременяк С.В., Кулик А.І.**

Варваризми в сучасній українській мові.....39

Михайленко В.В.Фраземіка в українському
політичному дискурсі:
структура, семантика, прагматика.....43**Мовчан А.Г., Рябошапка О.В.,****Ободянська Н.П.**Білінгвальна взаємодія
як передумова плурілінгвальної
компетентності студентів-філологів.....47**Павліченко А.В.**Лінгвостилістичний аналіз
та його місце серед методів
дослідження художнього твору.....52**Скрипник Н.І.**Особливості формування
професійно орієнтованої компетентності
у закладі вищої освіти.....56**Сорочан А.М.**Процеси евфемізації та дисфемізації
в сучасній дитячій перекладній літературі
(на прикладі роману
Ніколя Матьє «Діти їхні»).....60**Урсані Н.М.**Біблійні мотиви у художній рецепції
Данила Братковського (на матеріалі збірки
«Світ, розглянутий по частинах»).....65**Федорцова О.Г.**Лекція інноваційного типу як одна
з форм організації навчального процесу
в системі вищої лінгвістичної освіти.....69**Шліхтенко Ю.В.**Педагогічні аспекти формування
лідерської компетентності
майбутніх вчителів іноземних мов.....72**Яворська Ю.Д.**Прагматичні аспекти англійських
евфемізмів та дисфемізмів
політичного дискурсу соціальних медіа.....76**Яковенко Т.В.**Образ страху божого у романі
Михайла Стельмаха «Правда і кривда»
як засіб пробудження людської совісті.....80

CONTENTS

Andriiashyk Oksana, Stovpnik Natalia Prehistory of the origin of the novel genre.....	1
Belinska Yuliana Literary-critical reception of Volodymyr Yavorivsky's prose.....	5
Voitsekhivska Natalia, Kushnir Alina Speech interruption as a tactic in the dialogical discourse	9
Holovska Iryna, Mykhalchuk Olesia Inculcating cross-cultural values in the course of future foreign languages teachers' professional training.....	14
Kylyvnyk Victoria Diagnosis of the state of formation of socio-cultural competence of future foreign language teachers.....	18
Klochko Tetiana, Rossa Olena Features of language expression of television advertising.....	23
Lebed Iuliia The image of a woman in the work «Eleven Minutes» P. Coelho.....	27
Lesyk Hanna Use of microtexts at the initial stage of foreigners.....	31
Lytvyniuk Alina Methods of popularization of science discourse in mass media sources.....	35
Martseniuk Olena, Remeniak Sophia, Kulyk Anzhelika Barbarisms in the modern Ukrainian language.....	39
Mykhailenko Viktoriia Phrasemics in Ukrainian political discourse: structure, semantics, pragmatics.....	43

Movchan Larysa, Riaboshapka Olena, Obodianska Nina Bilingual interaction as a precondition of plurilingual competency of philology students.....	47
Pavlichenko Lyudmila Linguistologic analysis and its place among methods of research of fiction.....	52
Skrypnyk Nadiia Peculiarities of formation of professionally oriented competence in higher education institutions.....	56
Sorochan Alina Processes of euphemization and dysphemization in modern children's translated literature (on the example of Nicholas Matier's novel «Their Children»).....	60
Ursani Nina Biblical motifs in the artistic reception of Danylo Bratkovsky (on the material of the collection "The world, scattered in pieces").....	65
Fedortsova Olena Lecture of innovative type as one of the forms of the educational process organization in the system of higher linguistic education.....	69
Shlikhtenko Yuliia Pedagogical aspects of formation of leadership competence of future teachers of foreign languages.....	72
Yavorska Yuliya Pragmatic aspects of English euphemisms and dysphemisms of social media political discourse.....	76
Yakovenko Tetiana The image of the fear of God in Michael Stelmach's novel "Truth and Wrong" as a means of awakening human conscience.....	80

Шановні колеги!

Перед Вами спеціальний випуск наукового журналу «Молодий вчений», у якому опубліковані наукові праці учасників III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Філологічні горизонти: науковий, лінгводидактичний, філософський, соціальний, національно-патріотичний вектори», яка відбулася 14-15 жовтня 2021 року на базі Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж». Мета проведення конференції – вивчення передових надбань у філологічній царині й проведення наукових дискусій з актуальних питань вітчизняного та зарубіжного мовознавства, лінгводидактики, національної педагогіки. Проведена конференція збирила понад 160 учасників з освітніх та наукових установ України та світу, які представили свої наукові здобутки з актуальних питань прагмалінгвістики, соціолінгвістики, психолінгвістики; з інституційних трансформацій у філологічній освіті; із «креативної деструкції» в підготовці фахівців-філологів; із мовних аспектів у сучасному мас-медійному просторі; із поетики художнього тексту; із проблем лексикології, фразеології й лексикографії; із сучасних проблем лінгводидактики; із теоретичних та практичних проблем граматики. Конференція була проведена на базі філологічного факультету Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» за підтримки Департаменту гуманітарної політики Вінницької обласної державної адміністрації, Вінницької обласної ради та адміністрації коледжу на чолі з в. о. директора, відмінником освіти України Костянтином Войцехівським та методистом Тетяною Рудою, з ініціативи декана філологічного факультету, кандидата філологічних наук Олени Похилук та завідувачів кафедр: української філології – кандидата філологічних наук Надії Скрипник; германської та слов'янської філології – кандидата педагогічних наук Ірини Головської; зарубіжної літератури та основ риторики – кандидата філологічних наук Юлії Лебедь.

До участі в конференції долучилися науковці провідних закладів вищої освіти та наукових установ України: Національний університет «Острозька академія», Волинський національний університет імені Лесі Українки, Національний авіаційний університет, Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Тараса Шевченка, Донецький національний університет імені Василя Стуса, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти», Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Університет державної фіскальної служби України, Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут, Черкаський державний бізнес-коледж, Кременчуцький педагогічний коледж імені А. С. Макаренка, Вінницький приватний православний навчально-виховний комплекс святого Миколая та ін. Серед учасників конференції були представники Республіки Польща, Республіки Молдова, Непалу, Франції.

У межах конференції було проведено п'ять майстер-класів різноманітного спрямування, за що особливо хочемо подякувати їх організаторам, а також спільне онлайн-засідання літературно-мистецької студії «Словоцвіт» філологічного факультету Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» і літературного об'єднання імені Миколи Бажана Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Від імені організаторів конференції дякуємо всім учасникам, співорганізаторам за надану допомогу. Переконані, що результати конференції стануть у нагоді нашій науковій спільноті й сприятимуть її професійному становленню. На майбутнє запрошуємо Вас брати участь у науково-практичних заходах, які відбуватимуться на базі нашого закладу вищої освіти.

Оргкомітет конференції

Скрипник Н.І.

Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. Досягнення високого рівня готовності випускника гуманітарно-педагогічного коледжу до професійної діяльності може бути здійснене лише при побудові навчання як цілісної системи, під якою прийнято розуміти певне ціле, що складається з взаємопов'язаних між собою елементів, при чому закони, принципи чи порядок зв'язку цих елементів створюють внутрішню структуру системи, а характер її взаємодії з навколишнім середовищем – її функціонування. Мова змінюється й розвивається, інтелектуально зростає й сама людина. Сучасний світ потребує від здобувача освіти, майбутнього фахівця певної освітньої галузі, не тільки знання свого фаху, а й високого рівня володіння професійно орієнтованою комунікативно-мовленнєвою компетентністю. Проблема формування професійно орієнтованої компетентності майбутнього вчителя набуває в наш час особливої актуальності у зв'язку з модернізацією змісту освіти, що, згідно з вимогами Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті, спрямована на становлення мовленнєво-мовної особистості, яка володіє нормами усного і писемного спілкування та вільно використовує мовні засоби в різних професійних ситуаціях. Процес удосконалення професійно орієнтованої діяльності майбутніх педагогів – очевидний. Адже фахова підготовки формується за загальними тенденціями розвитку та закономірностями функціонування сучасної української літературної мови. Основним завданням закладів вищої освіти є – удосконалення мовної, мовленнєвої культури студентів, майбутніх фахівців різних галузей освіти, котрі на належному рівні вміли б практично користуватися рідною мовою в найрізноманітніших життєвих ситуаціях. А становлення та актуальність професійно орієнтованої комунікативно-мовленнєвої компетентності є результатом внутрішньомовного процесу реагування на нові явища у житті носіїв мови, які вимагають сучасні мовні номінації.

Ключові слова: професійна підготовка, мовленнєва діяльність, професійно орієнтована компетентність, майбутній учитель, заклад вищої освіти.

Skrypnyk Nadiia

Communal Higher Education Institution
«Vinnytsia Humanities Pedagogical College»

PECULIARITIES OF FORMATION OF PROFESSIONALLY ORIENTED COMPETENCE IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Summary. Achieving a high level of readiness of a graduate of the Humanities Pedagogical College for professional activities can be achieved only by building learning as a holistic system, which is understood as a whole consisting of interconnected elements, with laws, principles or procedures these elements create the internal structure of the system, and the nature of its interaction with the environment – its functioning. Language changes and develops, and man himself grows intellectually. The modern world requires from the learner, the future specialist of a certain educational field, not only knowledge of the specialty, but also a high level of mastery of professionally oriented communicative and speech competence. A modern teacher is a teacher who has professionally oriented competence, developed speech, language, creative, research abilities, high level of intelligence, spiritual and moral potential, erudition, purposefulness, courtesy and more. The problem of forming professionally oriented competence of the future teacher is especially relevant today in connection with the modernization of educational content, which, according to the National Doctrine of Education in Ukraine in the XXI century, aimed at the formation of speech-language personality, which has the norms of oral and written communication and is free to use language in various professional situations. The process of improving the professionally oriented activities of future teachers is obvious. After all, professional training is formed according to the general trends of development and patterns of functioning of modern Ukrainian literary language. The main task of higher education institutions is to improve students' language and speech culture. The future professionals in various fields of education would be able to practically use their native language in a variety of life situations at the appropriate level. And the formation and relevance of professionally oriented communicative-speech competence is the result of the intralingual process of responding to new phenomena in the life of native speakers, which require modern language nominations.

Keywords: professional training, speech activity, professionally oriented competence, future teacher, institution of higher education.

Постановка проблеми. Учитель сучасності – це вчитель, у якого сформована професійно орієнтована компетентність, розвинуті мовленнєві, мовні, креативні, науково-дослідницькі здібності, високий рівень інтелігентності, духовно-морального потенціалу, ерудованості, цілеспрямованості, ввічливості тощо.

Педагогічна професія – одна із найдавніших. Виникла вона на ранніх етапах розвитку людства у зв'язку з потребою передавати підростаючому поколінню набутий досвід, виділившись згодом в окрему галузь.

Центральною проблемою реформування освіти сьогодні є підвищення її якості. Якість освіти

ти як універсальна категорія може розглядатись у контексті професійного росту особистості та її успішності, де домінує проблематика саморозвитку і самореалізація творчого потенціалу учасників освітнього простору. Складовими формування професійно орієнтованої індивідуальності студента закладу вищої освіти стають розвиток професійних якостей (професійне самоусвідомлення, професійна спрямованість, педагогічна майстерність, педагогічне мислення, відповідальність, професійна усталеність, професійне мовлення, ціннісне ставлення до майбутньої професії) та індивідуальних (спрямованість на професію, любов до дітей, організаторські, комунікативно-мовленнєві схильності, соціальні, емоційно-вольові якості, самооцінка, самовиховання, саморозвиток, самовизначення, самомотивування, самореалізація, самовдосконалення) [6, с. 17–18].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Категорія професійної підготовки фахівців розглядається в педагогічній науці (О. Антонова, С. Вітвицька, О. Дубасенюк, О. Дуплійчук, С. Лісова, О. Плахотнік, П. Саух та інші) як процес навчання навичкам, які є необхідними для виконання певної професійно орієнтованої діяльності; як сукупність спеціальних знань, умінь та навичок, що дають можливість виконувати професійну діяльність; як освітній процес, спрямований на формування професійних знань і навичок майбутніх фахівців. Професійна підготовка здобувачів вищої освіти стала об'єктом дослідження багатьох науковців, зокрема, О. Афанасьєвої (літературний аспект професійної підготовки філологів) [1], Л. Базиль (теоретична підготовка студентів філологічних спеціальностей) [2], Л. Йовенко (формування готовності майбутніх учителів-філологів до родинного виховання) [5], О. Семенов (літературознавча підготовка філологів у вищій школі) [8] та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Під час засвоєння професійно орієнтованої комунікативно-мовленнєвої компетентності студенти занурюються в ситуацію професійної діяльності, а це, поза сумнівом, створює умови для додаткової мотивації як до вивчення рідної мови, так і до освоєння обраної спеціальності.

Професійна підготовка фахівців є складовою частиною моделі неперервної освіти, до якої входять допрофесійна підготовка, професійна підготовка, система перепідготовки й підвищення кваліфікації, неформальна освіта, дистанційна освіта тощо.

Мета статті – аналіз проблеми особливостей професійної підготовки майбутніх учителів у закладах вищої освіти та специфіка їх професійно орієнтованої діяльності. Однією з головних цілей навчання у ЗВО є розвиток комунікативно-мовленнєвої компетенції – здатності та готовності здійснювати професійно орієнтоване мовне спілкування завдяки компетентнісному підходу.

Виклад основного матеріалу досліджень. Нині випускники закладів вищої освіти повинні володіти поняттями, концепціями та фактами сучасної лінгвістичної, літературознавчої та історичної науки. Майбутній учитель повинен уміти використовувати мовознавчі знання у процесі

навчання мови, аналізувати матеріал підручників і допоміжної літератури з мови, оновлювати зміст навчання.

Отже, однією з важливих характеристик діяльності майбутнього вчителя є його мовно-мовленнєва культура. Мова – найважливіший засіб спілкування вчителя з учнями, головний інструмент педагогічної праці. Вона є засобом безпосереднього впливу на свідомість і поведінку здобувачів освіти. Вагомі показники мовної культури педагога – змістовність, логічність, точність, ясність, стислість, простота, емоційна виразність, яскравість, образність, барвистість мовлення, правильна літературна вимова, вільне, невимушене оперування словом, фонетична виразність, інтонаційна різноманітність, чітка дикція, правильне використання логічних наголосів та психологічних пауз; взаємовідповідність між змістом і тоном, між словами, жестами та мімікою, тобто вербальними й невербальними засоби комунікації. Важливими у мовленні педагога є постановка голосу, його тон. Із учасниками освітнього процесу треба розмовляти так, щоб вони відчували в мові педагога його волю, душу і культуру. Майбутній фахівець має успішно організовувати свою усномовленнєву діяльність під час реалізації професійних завдань, а також у результаті типових і нестандартних ситуаціях.

Не менш пріоритетними є манери вчителя – це зовнішня форма його поведінки в соціумі: учнівському, батьківському та учительському колективах. Чим досконаліші ці манери, тим більша сила їх освітньо-виховного впливу. Майбутній учитель повинен впевнено володіти манерами, що відповідають нормам етикету на даному етапі розвитку людства. Розглянемо деякі вимоги, які ставляться до манер учителя: учительські манери ґрунтуються на загальноприйнятих нормах поведінки людей цивілізованого суспільства; манери вчителя повинні бути природними й невимушеними. На це звертає увагу К. Д. Ушинський. Він говорить, що: «...не повинно бути штучності, навмисності. Природними та живими мають бути міміка і жести учителя, вони повинні виражати невідробну зацікавленість у подіях, що відбуваються під час навчання» [7, с. 83]; манери педагога мають бути гуманістично спрямованими. В. О. Сухомлинський вважає, що учителю, перш ніж робити дисциплінарне зауваження учневі, треба лагідно доторкнутися до його плеча чи покласти руку на голову, заглянувши в очі. Така поведінка вчителя буде воїстиною гуманна [4, с. 15]; учительські манери повинні мати яскраво виражений особистісний характер. Особлива посмішка і жести, стиль спілкування, манери вітатись тощо; учительські манери мають бути естетично витриманими; поведінка вчителя має бути емоційно стабільною, оскільки учні дуже чутливі до зміни настрою, почуттів. Зайве занепокоєння вчителя якоюсь проблемою знаходить своє відображення в зміні емоційного настрою учасників освітнього середовища, лінія поведінки вчителя має йти і від дітей. Учителське життя вимагає миттєвого реагування: то потрібно бути лагідною, ніжною, співчутливою, то твердою, суворою, непохитною, то терплячою або навіть непомітною людиною. Все це варто виразно демонструвати своєю поведінкою; учитель не повинен приховувати задоволення від своєї роботи,

від спілкування з учнями – він радіє маленьким перемогам, своїм і своїх вихованців; учительські манери мають визначатися творчістю, що найчастіше проявляється у нестандартних ситуаціях. Схильність до імпровізації, прояв інтуїтивних здібностей допомагає співвідносити власну поведінку з обставинами і адекватно поводитись, знаходячи доречні засоби вербальної та невербальної комунікації; поведінка вчителя має бути дещо розкутою (в розумних межах), що дозволяє привернути до себе здобувачів освіти.

Необхідність працювати над удосконаленням своїх манер продиктована самим життям. Ніхто, мабуть, не буде заперечувати, що вихований учитель – найкращий вихователь дітей. Вихованість проявляється саме в манерах, які потрібно повсякчас удосконалювати. Чим вихованіший учитель, тим благородніший вплив на вихованців і продуктивніший кінцевий результат діяльності. Недаремно ж влучно зауважує з цього приводу А. Дістервег: «Покажи мені своїх учнів і я побачу тебе...» [4, с. 90].

Рівень готовності майбутнього вчителя до професійної діяльності, на нашу думку, співвідноситься з рівнем його професійно орієнтованої компетентності, що формується у процесі навчання у ЗВО.

За ОПП «бакалавр» – це освітній рівень освіти особи, основну частину бакалаврської програми займають фахові дисципліни, які мають на меті формування фахової та дослідницької компетентності. Другу складову утворюють вибіркові загальноосвітні курси, призначені для надання студентам загальнокультурної підготовки. Третью частиною програми є низка дисциплін, що мають виключно функціональний характер.

Н. М. Бідюк виділяє в структурі професійної компетентності майбутнього вчителя такі компоненти: лінгвістична, мовна, комунікативна, фольклорна, культурознавча, педагогічна, психологічна, методична, інформаційна, науково-дослідна

компетентність [3, с. 158–161]. У кожній з означених компетентностей тією чи іншою мірою присутня комунікативно-мовленнєва складова.

О. Семенов цілком аргументовано обстоює думку, що професійна компетентність майбутнього вчителя формується як сукупність психологічних і моральних якостей особистості фахівця, його професійних знань, умінь і навичок [8, с. 28]. Ю. Федоренко пов'язує професійну компетентність учителя з процесом його професійного спілкування [9, с. 63–65]; дослідник окреслює її як сукупність знань, умінь і навичок, необхідних для розуміння чужих і створення власних програм мовно-мовленнєвої поведінки. Загалом на підставі вивчених нами джерел можемо сформулювати висновок, що професійно орієнтована компетентність майбутнього вчителя поєднує в собі педагогічну компетентність, а саме зміст теоретичної готовності вчителя (педагогічні, аналітичні, прогностичні, проєктивні, рефлексивні вміння), зміст практичної готовності вчителя (організаторські, мобілізаційні, інформаційні, розвивальні, орієнтаційні, комунікативні, перцептивні вміння), уміння педагогічного спілкування, а також мовно-мовленнєві компетентності. У цьому й полягає специфіка професійно орієнтованої компетентності майбутнього фахівця.

Висновки і пропозиції. Освітні стандарти ХХІ століття мають розширювати межі традиційних мовознавчих знань і забезпечувати ознайомлення студентів із новітніми напрямками дослідження сучасної лінгвістики. Нові вимоги до вищої школи пов'язані з необхідністю забезпечення варіативності, особистісної та практичної орієнтації освітнього процесу. Для розвитку професійно орієнтованої компетентності майбутніх учителів необхідно застосовувати сучасні освітні технології, принципи наступності, системності, міжпредметні зв'язки та інтеграції, які органічно формують професійну підготовку студентів.

Список літератури:

1. Афанасьева О. Проблема професійної підготовки студентів-філологів (літературний аспект). *Наукові записки Черкаського національного університету. Серія філологічні науки*. 2007. Вип. 96(2). С. 46–466.
2. Базиль Л. О. Основи теоретичної підготовки студентів філологічних факультетів на матеріалі літературознавчих дисциплін. *Вісник Глухівського державного педагогічного університету*. 2006. Вип. 7. С. 62–65.
3. Бідюк Н. М. Комунікативна компетентність майбутнього вчителя: зміст і структура. *Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи*: зб. наук. праць. Київ-Львів: ЛДУ БЖД. 2012. Вип. 3. Ч. 2. С. 158–161.
4. Дьяконов Г. Спілкування і взаємодія: діалогічний підхід. *Соціальна психологія*. 2004. № 3(5). С. 82–96.
5. Йовенко Л. І. Підготовка студентів-філологів вищого педагогічного навчального закладу до родинного виховання: дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04. Київ, 2005. 241 с.
6. Заболотська О. Теоретико-методичні засади формування індивідуальності майбутніх учителів-словесників у професійній підготовці: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04; Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. Одеса, 2007. 40 с.
7. Ляшенко О. Якість освіти як основа функціонування й розвитку сучасних систем освіти. *Педагогіка і психологія*. 2005. № 1(46). С. 5–12.
8. Семенов О. Тенденції літературознавчої підготовки у вищій школі. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2004. № 12. С. 13–17.
9. Федоренко Ю. С. Комунікативна компетенція як найважливіший елемент успішного спілкування. *Рідна школа*. 2002. № 1. С. 63–65.

References:

1. Afanasieva O. (2007) Problema profesiinoi pidhotovky studentiv-filolohiv (literaturnyi aspekt) [The problem of professional training of students of philology (literary aspect)]. *Scientific notes of Cherkasy National University. Philological sciences series*, vol. 96(2), pp. 46–466.
2. Bazyl L. O. (2006) Osnovy teoretychnoi pidhotovky studentiv filolohichnykh fakultetiv na materialy literaturoznnavchykh dystsyplin [Fundamentals of theoretical training of students of philological faculties on the material of literary disciplines]. *Bulletin of Glukhiv State Pedagogical University*, vol. 7, pp. 62–65.

3. Bidiuk N. M. (2012) Komunikatyvna kompetentnist maibutnoho vchytelia- filoloha: zmist i struktura [Communicative competence of the future teacher-philologist: content and structure]. *Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii v suchasni osviti: dosvid, problemy, perspektyvy* [Information and communication technologies in modern education: experience, problems, prospects]. Kyiv-Lviv: LDU BZhD, vol. 3, part 2, pp. 158–161.
4. Diakonov H. (2004) Spilkuvannia i vzaiemodiia: dialohichni pidkhid [Communication and interaction: a dialogical approach]. *Social Psychology*, no. 3(5), pp. 82–96.
5. Yovenko L. I. (2005) *Pidhotovka studentiv-filolohiv vyshchoho pedahohichnoho navchalnoho zakladu do rodynnoho vykhovannia* [Preparation of students of philology of higher pedagogical educational institution for family upbringing]. (PhD Thesis), Kyiv.
6. Zabolotska O. (2007) *Teoretyko-metodychni zasady formuvannia indyvidualnosti maibutnikh uchyteliv-slovesnykh u profesiinii pidhotovtsi* [Theoretical and methodological principles of forming the individuality of future teachers of vocabulary in professional training]. (PhD Abstract), Odesa: Pivdennoukr. derzh. ped. un-t im. K. D. Ushynskoho.
7. Liashenko O. (2005) Yakist osvity yak osnova funktsionuvannia y rozvytku suchasnykh system osvity [Quality of education as a basis for the functioning and development of modern education systems]. *Pedagogy and psychology*, no. 1(46), pp. 5–12.
8. Semenoh O. (2004) Tendentsii literaturoznavchoi pidhotovky u vyshchii shkoli [Trends in literary training in higher education]. *Ukrainian literature in secondary school*, no. 12, pp. 13–17.
9. Fedorenko Yu. S. (2002) Komunikatyvna kompetentsiia yak naivazhlyvishyi element uspishnoho spilkuvannia [Communicative competence as the most important element of successful communication]. *Native school*, no. 1, pp. 63–65.